

Koninklijke Landsbond der Belgische Postzegelkringen v.z.w.

Officieel Bondsblad van de K.L.B.P.

Gratis voor alle leden van de K.L.B.P.

BELGIE - BELGIQUE

2099 ANTWERPEN X

P.P.

7

1386

P508861

Belgaphil 3

Driemaandelijks - verschijnt in januari - april - juli - oktober

3 Woord van de Voorzitter • **4** Verzamel afgestempelde zegels! • **9** De techniek van de tanding
12 De omgekeerde Dendermonde • **18** De eerste meerkleurige poststempels • **19** Spoorwegfilatelie
20 Agenda • **22** Filatelie literatuur • **23** POW2228 - Overijse (Terlanen)

COLOFON**Voorzitter**

Eddy Van Vaeck
Sterrenlaan 197 bus 2
B-2650 EDEGEM
eddyvanvaeck@scarlet.be

Secretaris

S. Havaux
Vlaanderveldlaan, 101
B-1560 HOEILAART
serge.havaux@skynet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel@skynet.be
n° rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Robert Duhamel
Michel Fizez
Jozef Ghys
Serge Havaux
Hubert Havrenne
Constant Kockelbergh
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Serge Havaux
Constant Kockelbergh
Bernard Péters
Bruno Stes
Marcel Van der Mullen

Oplage

10 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.

€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil n° 4 verschijnt op
30 oktober 2006.

Om onder de beste voor-
waarden gepubliceerd te
worden dienen uw teksten
en mededelingen uiterlijk
op 19 september 2006 toe
te komen op de redactie:
Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
E-mail: naviemadnav@
skynet.be

Verantwoordelijkheid

Iedere auteur blijft steeds
verantwoordelijk voor de
inhoud van zijn artikel

Antwerpfile

FNIP

30 sept./1 okt. 2006

Internationale Postzegel- en Muntenbeurs

antwerp expo
Bouwcentrum
Jan van Rijswijklaan 191
2020 Antwerpen

zaterdag van 10.00u tot 18.00u
zondag van 10.00u tot 16.00u

www.fnip.be
info@fnip.be

info: FNIP vzw - Bordink 35 - 2170 Merksem
tel.: 03 644 37 37
fax: 03 644 38 38

Woord van de Voorzitter

Eddy Van Vaeck

Voorzitter van de Koninklijke Landsbond der Belgische Postzegelkringen

Met Belgaphil 3, dat u nu aan het lezen en ontleden bent, heeft de redactie eens te meer getracht met de opbouwende suggesties rekening te houden. In dit nummer vindt U dan ook een reeks artikelen die, naar we hopen, de meerderheid van onze lezers kan interesseren.

Bij het verzenden van Belgaphil 2 is het de redactie opgevallen dat hoe langer hoe meer clubs zijn die nu toch hun ledenlijsten doorsturen. Dit heeft natuurlijk voor gevolg dat ook de oplage stijgt en dat ook hoe langer hoe meer leden nu hun eigen 'Bondsblad' in de bus krijgen. Ook velen onder U hebben gevraagd of het mogelijk is om alsnog nummer 1 toegestuurd te krijgen. Hier moeten we streng en correct zijn en neen zeggen. Nasturen kan niet!

Vooreerst is de oplage van Belgaphil 1 te klein om aan alle aanvragen te voldoen. En ten tweede is het onmogelijk vanwege het port. Dat moet u begrijpen.

Onlangs las ik in een clubtijdschrift, uit het zuiden van het land, dat het onaanvaardbaar is dat de K.L.B.P. deelnemers schrikt of niet aanvaardt voor deelname aan internationale tentoonstellingen. Het betrof hier een jeuglid dat

ingeschreven was voor Washington en niet werd behouden door de organisatie.

Hierop zou ik dan ook graag antwoorden, met de vraag dit ook te publiceren in hun tijdschrift.

Alle inschrijvingen voor internationale tentoonstellingen, zowel voor volwassenen als voor jeugdleden, worden doorgestuurd aan het organisatiecomité van de desbetreffende tentoonstelling en het zijn zij die samen met de F.I.P. of F.E.P.A. consultant een selectie maken en NIET de K.L.B.P.

Onze oproep om hulp tijdens de opbouw en afbraak van Belgica en Bruphila heeft al zijn vruchten afgeworpen. Verschillende leden hebben zich al aangemeld. Bent u er nog niet bij? Geen nood, verder in dit tijdschrift vindt U alle nodige informatie. Aarzel niet en geef u nu op. Wij rekenen op u!

Belgaphil 4, dat verschijnt eind oktober 2006 zal dan ook voor een groot stuk gewijd zijn aan Belgica en Bruphila 2006, van 16 tot 20 november.

Wij spreken af op de Heyzel! Tot dan!

Uw voorzitter.

Verzamel afgestempelde zegels!

Robert Duhamel

Nette afstempelingen zoeken en verzamelen kan zonder meer filatelistisch zijn, maar betekent ook een interessante studie van kleine postzegels van over de hele wereld.

Na het onderzoeken van de types, de variëteiten, de kleurverschillen, afwijkingen waardoor de courante gebruikszegels getroffen kunnen zijn, blijven het alledaagse prentjes zonder handelswaarde, waarmee we ons geen raad weten.

We hebben het over het verzamelen van stemfels, waarbij de zegels voortaan natuurlijk wel een onontbeerlijke, maar toch een bijkomstige rol spelen.

In België hadden we bijvoorbeeld de periode van 1875-1910, vijfendertig jaar waarin een bepaald type afstempeling werd gebruikt. De voordelen:

- *de kleine diameter van 23 mm, waardoor de afstempeling bijna volledig binnen het formaat van de zegel valt, garandeert een goede zichtbaarheid van de plaatsnaam. Vaak goed aangebracht, bedekt zij een groot gedeelte van de afbeelding.*
- *de voldoende lange periode waarin ze werd gebruikt, overspant diverse uitgaven van courante gebruikszegels, wat ons in staat stelt een collectie uit te werken van verschillende zegels, die de eentonigheid doorbreken.*
- *een beperkt aantal afstempelingen die onderzocht moeten worden, doordat ongeveer 1300 kantoren ze hebben gebruikt.*

Hoe pakken we het aan?

Begin met een voorbereidende schifting van uw zegels (en van uw doubletten) en verwijder de beschadigde, de onleesbare of niet te ontcijferen stemfels. Neem daarna een groot stockboek met transparante stroken, waarin de stemfels alfabetisch geklasseerd worden.

Bereid dit eerste werk in grote lijnen voor door uw stemfels per kantoor en per zegel te rangschikken. Neem de doubletten weg en bewaar de beste afdrukken.

Nu bent u in uw eigenlijke collectie, klaar om uw stemfels te bestuderen.

Een naamlijst van de Belgische postkantoren van het begin van de eeuw zal u veel hulp bieden. U vindt er niet enkel hun inventaris, maar vooral de juiste spelling van de plaats, wat praktisch is als u een naam terug wilt vinden wanneer de afstempeling op een zegel niet volledig is. Het werk verstrekt de datum waarop de stempel in het kantoor in gebruik werd genomen en vormt dus de basis van deze verzameling.

Met deze werkwijze zult u vrij vlug een stevige kern van uw collectie tot stand brengen, die u zult kunnen aanvullen en verbeteren naargelang uw opzoekingen.

Hoe vinden we de zeldzame kantoren?

De zeldzaamheid van het kantoor wordt meestal bepaald door de zegel, te weten:

- *een stempel wordt in een kantoor in gebruik genomen korte tijd voor de intrekking van een zegel die door een ander wordt vervangen.*
- *het kantoor beschikt slechts over een kleine hoeveelheid zegels van een bepaalde waarde. De sluiting van een kantoor of de verandering van zijn stempel zijn ook factoren van zeldzaamheid.*
- *Inderdaad, in het voorbeeld dat we onderzoeken, dienen we te weten dat niet alle 1300 stempels in één keer werden geleverd. De eerste kantoren kregen ze van 1875 af, andere in 1885, sommige heel laat (1908-1910), wat verklaart waarom bepaalde kantoren frequent zijn, terwijl andere veel zeldzamer zijn.*
- *De afstempelingen in gebruik worden alleen aangetroffen tijdens de periode waarin de zegel geldig was.*
- *Ook de oplage van de zegel en zijn min of meer grote verspreiding in de kantoren bepaalt de beperktheid.*

Alles is mogelijk ...

Deze regel geldt voor alle collecties van deze aard. Alles is mogelijk, wij hebben u één van de aspecten van de verzameling van kleine zegels willen aantonen en vooral van de manier waarop zoiets aangepakt kan worden.

Hoeveel u dat zal kosten?

In feite weinig geld, want deze zegels zijn niet zo duur, zelfs niet in grote hoeveelheid (bundeltje van 100). Aan de andere kant, besteedt u er veel

tijd aan en beleeft u veel plezier in het zoeken naar de ontbrekende afstempelingen.

Wanneer u kantoren ontdekt waarvan aangenomen wordt dat ze onbekend zijn, of stempels die vermoedelijk niet gebruikt werden, of vroege en late gebruiksdata, zijn dat zoveel bronnen van voldoening waarvoor u kunt opteren. Ze zullen u des te meer laten kennismaken met de onuitsprekelijke genietingen van de postzegelverzameling.

Welke zegels kiezen we?

Om de mogelijkheid te hebben een maximum aantal verschillende stempels te vinden, moeten we zegels nemen waarvan de oplage belangrijk is en waarvan het gebruik het meest voorkomt. In het voorbeeld dat ik genomen heb om dit artikel te schrijven, heb ik alle zegels van 10 centime gekozen die overeenkomen met het tarief van de gewone brief met binnenlandse bestemming en die in gebruik genomen werden tussen 1875 en 1910.

Samenvatting van wat uw aandacht moet vasthouden:

- *de groene 10 c. van 1869 – OBP nr. 30, in gebruik tot in 1883, oplage 579 milj. exemplaren, buiten gebruik gesteld op 1 maart 1911.*

- **de roze 10 c. van 1883** – OBP nr. 38, minder courant, oplage 9 miljoen, buiten gebruik gesteld op 4 september 1910.

- **de roze 10 c. op blauwachtig papier van 1884** – OBP nr. 46, uitgegeven op 15 juli 1884, oplage 720 miljoen en ook buiten gebruik gesteld op 4 september 1910.

- **de roodbruine 10 c. van 1 juni 1893** – OBP nr. 57 (fijne baard), oplage 567 miljoen, buiten gebruik gesteld op 15 oktober 1915.

- **de roze 10 c.** – OBP nr. 58 (fijne baard), uitgegeven op 1 januari 1900, oplage 486 miljoen exemplaren, buiten gebruik op 15 oktober 1915.

- **de karmijnrode 10 c.** – OBP nr. 74 (grote baard), uitgegeven op 1 mei 1905, oplage 365 miljoen exemplaren, buiten gebruik op 1 oktober 1915.

Het is natuurlijk mogelijk dat u andere zegels kiest, andere waarden of andere periodes, maar u moet weten dat de zegels met lage waarden vooral werden gebruikt voor de verzending van drukwerk of van briefkaarten. De zegels met hoge waarden werden niet allemaal in de kleine kantoren verdeeld. Het wordt dus moeilijker om een volledige verzameling van stempels te verwezenlijken.

Schenk ook aandacht aan

- de stempels met dubbele cirkel die laat gebruikt werden,
- de stationsstempels,
- de zeshoekige stempels,
- de stempels van speciale kantoren: kwitanties, postwissels, handelseffecten enz. ...
- de afstempelingen van de depot- en relaiskantoren

De afstempelingen op brief

Weliswaar smaakvoller, maar minder gemakkelijk te vinden, hebben brieven het grote nadeel dat ze voor deze soort van collectie veel plaats innemen en toch niet genegeerd mogen worden omdat ze de eentonigheid van de presentatie kunnen doorbreken.

U kunt er u op toelagen, met het risico dat die verzameling moeilijker wordt dan met losse zegels.

Hoe kiezen we?

Houd u eerst bezig met de kwaliteit van de afstempeling – goed leesbaar, goed gecentreerd – pas dan met die van de zegel – vermijd zoveel mogelijk ontbrekende tanden, zegels met vlekken, gescheurde zegels.

Waar vinden we de zegels?

Rekening houdend met hun hoge oplagen en hun lage noteringen, treffen we deze zegels in alle verzamelingen aan.

Ruil dus met andere filatelisten tijdens de vergaderingen van uw vereniging, maar ook bij bepaalde gespecialiseerde handelaren die ze u voor bijna niet kunnen afstaan.

U zult een grote voldoening hebben bij uw opzoekingen, als u toch die zegel of zegels ontdekt waardoor uw collectie vollediger wordt.

De administraties ...

Precies zoals de postbedrijven hun zegels veranderen, wijzigen ze ook hun datumstempels, weliswaar minder vaak, maar toch om bepaalde redenen:

- *de slijtage van de stempels na verschillende jaren van gebruik;*
- *de behoefte aan modernisering en precisering van de aanduidingen;*
- *de noodgedwongen aanpassing van het stempeltype aan de categorie van het kantoor: ontvangst-, distributie-, agentschap enz. ...*

Wat gebeurt er in België in 1873 ?

Ons land ziet af van het gebruik van de ruitvormige puntstempel met nummer, waarmee de zegels afgestempeld konden worden, en gebruikte voortaan één enkele stempel, die de naam van het kantoor bevatte alsook de gebruikelijke datumaanduidingen.

Tussen 1873 en 1875 wordt de kleine stempel van 23 mm gebruikt totdat de nieuwe datumstempel verschijnt.

Hij zal van 1 november 1910 af verdwijnen, doordat de Belgische administratie dat jaar haar stempels om reden van taalwetten wijzigt. De stempels in Vlaanderen worden tweetalig.

De noteringen

De noteringen kunnen letterlijk worden opgevat, wanneer de stempels perfect leesbaar zijn en aangebracht op zegels in goede staat. In het tegengestelde geval moet de notering met een bepaald percentage verminderd worden, afhankelijk van de leesbaarheid en de centrering van de afstempeling.

Het hangt nu van u af er de waarde van te ramen.

Veel plezier bij het speurwerk! ♣

(1) De zeldzaamste stempels

Opm. Het getal tussen haakjes verwijst naar het nummer van de zegel waarop de afstempeling het zeldzaamst is.

Bureau	Timbre(s)
Bertrée-Avenas	(38)
Estinnes-Haulchin	(38)
Feluy	(46)
Fumal	(38)
Gontrode	(38)
Gontrode-Landscanter	(38)
Harchies	(38)
Jehay-Bodegné	(58)
Jemeppe-sur-Sambre	(57)
Lambusart	(58)
La Plante (Namur)	(30)
Liedekerke	(58)
Liège (Exposition)	(58)
Masny Saint Pierre	(57)
Membre	(30, 38 et 46)
Merbes-Ste-Marie	(30, 38 et 46)
Merkxplas	(46)
Moresnet	(57 et 28)
Neder-Over-Heembeek	(58)
Nil-St-Vincent	(58)
Nil-St-Martin	(58)

Bureau	Timbre(s)
Noirefontaine	(58)
Noirhat	(58)
Norderwyck-Morckhoven	(58)
Oolen	(58)
Ophem	(58)
Papignies	(38)
Peteghem	(74)
Petit-Rechain	(30)
Pieton	(58)
Quevy	(58)
Rumes	(38)
Sichem-lez-Diest	(38)
Silenrieux	(57)
Tertre	(58)
Thimister	(38)
Velaine-sur-Sambre	(57)
Virginal	(30 et 38)
Vosselaer	(58)
Wulveringen	(38)
Zarren	(58)

Te noteren

De Unie der Filatelistische Clubs van Regio Brussel				
Verandert van lokaal vanaf het seizoen 2006/07				
De zondagvergaderingen zullen doorgaan in het College St. Michel.				
Boulevard St. Michel - 1040 Brussel				
Augustus				27
September		Augustus	17	
Oktober	1			22
November		12		26
December		10	17	
Januari 2007		14		28
De Unie vertegenwoordigd 40 clubs actief in alle onderdelen van de filatelie. Parking en makkelijk bereikbaar met tram, bus en metro. Alle Postzegel verzamelaars en filatelisten zijn welkom om kennis te maken.				

De techniek van de tanding

J. Vanhingeland

houder van de onderscheiding voor filatelistische literatuur «Paul de Smeth»

Inleiding

Alle filatelisten moeten op een goede dag het hoofd bieden aan het probleem dat er vragen kunnen rijzen over de tanding van hun postzegels met het oog op de rangschikking ervan of op een eventuele aankoop. Het is soms heel belangrijk de tanding van een postzegel te controleren, want er kan een duidelijk prijsverschil bestaan tussen twee zegels die zich alleen onderscheiden door hun tandingcijfer.

Trouwens, het is eveneens van belang dat een filatelist de diverse tandingstechnieken die in de loop van de tijd werden toegepast om verschillende zegels te produceren, leert kennen en herkennen. Inderdaad, de gebruikte techniek speelt een sleutelrol wanneer het erop aankomt de kwaliteit van een postzegel te beoordelen.

De lijntanding

De perforeermachine (*zie fig. 1*) bevat een los onderdeel waarin parallel opgestelde 'naalden' werden bevestigd. Als de pennen in B en C naar beneden komen, perforeren ze de zegelvellen die tussen B en C zijn geplaatst. Vervolgens worden de zegelvellen in opeenvolgende parallelle rijen geperforeerd, eerst in de ene richting, daarna, bij een tweede bewerking, in de dwarse richting, zodat alle zijden van de zegels dan getand zijn.

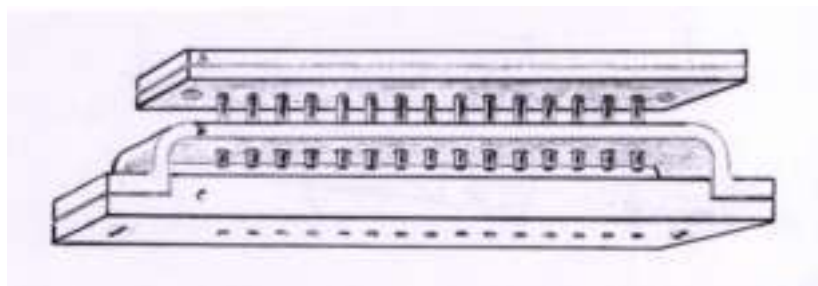

fig. 1: Toestel waarmee postzegelvellen worden geperforeerd (Cliché «Balasse Magazine»)

Hieruit volgt dat de lijntanding twee bewerkingen vereist. Zij wordt doorgaans uitgevoerd met twee machines, een voor de horizontale perforatie, de andere voor de verticale. Het is mogelijk dat de twee perforeertoestellen niet dezelfde ruimte tussen de pennen vertonen, waardoor de zegels aan hun verticale en hun horizontale zijde met een verschillende maat zijn getand. De snijding van de twee perforaties is helemaal niet regelmatig.

Ze neemt verschillende vormen aan, waarvan hiernaast de belangrijkste (zie fig.2):

fig. 2: Diverse kruisingen bij lijntanding (Cliché «Balasse Magazine»)

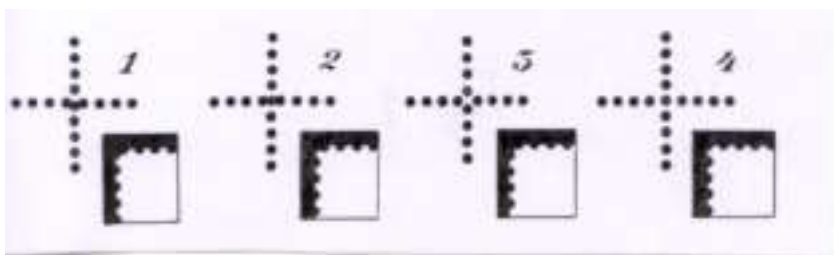

fig 2

Wij merken hierbij op dat de gevallen 1 en 3 een kleine hoekperforatie vertonen, een kenmerk waaraan we de lijntanding herkennen. Dat is van toepassing op de postzegels van de serie met de roepnaam "Koning met helm" (zie fig. 3), wij vermelden ook de emissie van 1915 wat de gegraveerde zegels betreft, de zegels met de roepnaam "Kleine Montenez", in het algemeen de zegels van deze periode.

fig. 3: Volledig vel van de zegel van 2 fr. van de emissie "Koning met helm" De hoekperforaties tonen dat het lijntanding betreft.

fig 3

De kamtanding

De zo geheten "kamtanding" is de meest gebruikte: de pennen zijn op een rechte lijn geplaatst zoals voor de lijntanding, maar de naaldenrijen staan loodrecht op één zijde, zodat het geheel op een hark lijkt. De kam wordt gevormd volgens de afmetingen van de zegel die getand moet worden, en kan dus slechts voor bepaalde formaten van zegels dienen (zie fig. 4)

fig. 4: Horizontaal geplaatste kamtanding (Cliché «Balasse Magazine»)

Telkens wanneer de pennen naar beneden gaan, worden een volledige rij zegels aan één van zijn zijden getand en tegelijk ook de scheidingsranden tussen iedere zegel van die rij; door deze bewerking op de aangrenzende rij te herhalen, perforeert men de vierde zijde van de zegels van de vorige rij.

fig. 5: perforatie van de tweede horizontale rij

fig 4

fig 5

Zo gaan we rij na rij door tot aan het tegenovergestelde uiteinde van het vel. De rand van het vel moet ook worden geperforeerd, zodat de rechte hoeken van de laatste rij zegels gesloten zijn.

fig. 6 Kamtanding met een verticaal geplaatste kam

fig 6

We kunnen ons wel voorstellen dat de kam zowel in horizontale als in verticale richting kan worden gebruikt. Het vel komt slechts eenmaal onder de pennen, waardoor dit procédé dus een tijdwinst oplevert tegenover de lijntanding.

In bepaalde gevallen wordt de kam gewijzigd en worden de pennen die de 2e, 4e, 6e en andere even perforaties vormen, verwijderd. De oneven tanden blijven bestaan, waardoor de kam nu in staat is zegels te tanden met afmetingen die tweemaal zo groot zijn als van de zegels waarvoor hij ontworpen was. Bij de serie "Orval 1943" vertoont de zegel met de hoogste nominale waarde, bijvoorbeeld, een formaat dat tweemaal zo groot is als dat van de andere zegels van de serie.

De raamtanding

Deze derde manier waarop zegels worden geperforeerd, vereist een raamwerk dat alle pennen bevat die nodig zijn voor de volledige perforatie van een vel zegels. De rijen pennen kruisen elkaar zodanig dat ze evenzoveel kaders vormen als het vel zegels bevat die getand moeten worden (zie fig. 7). Dit apparaat perforeert het hele vel in één moeite, waardoor we dus aan snelheid winnen. In België is dit systeem hoofdzakelijk gebruikt om blokjes te tanden.

fig 7

fig. 7 Raamtanding (Cliché «Balasse Magazine»)

Het tandingcijfer

Om de tanding van een postzegel te meten gebruiken we in de praktijk een tandingmeter. De diverse uitgaven van de OBP reproduceren deze maatverdeling.

Het woord "tanding", gevolgd door een cijfer, geeft ons het aantal tanden van een zegel over een lengte van 2 cm. Zo betekent T: 12 dat de zegel aan de 4 zijden 12 tandingperforaties heeft; T: 12 x 13 betekent dat de horizontale tanding 12 bedraagt en de verticale 13. ♣

De ἀριᾶχᾶβω Dendermonde

Piet Van San

Een vel van vijftig postzegels hiervan werd vernietigd door de Post!

1. Inleiding

Wie van ons heeft er als verzamelaar er nooit van gedroomd een exemplaar van de postzegel met de omgekeerde beeltenis van het stadhuis van Dendermonde op de kop te kunnen tikken? Maar wat weten we van deze grootste rariteit van de Belgische filatelie? Niets, behoudens een paar zeer karige inlichtingen. We waren net klaar met ons artikeltje of het tweetaalige boekje van Roger Verpoort over de *“Omgekeerde Dendermonde”* rolde van de pers. Dubbel werk dus, dachten we aanvankelijk. We zijn nu een paar jaar later en we denken dat deze bijdrage een mooie aanvulling kan betekenen bij het boek van Roger Verpoort. Dit wegens het feit dat we ons uitsluitend op het dossier in het postmuseum baseerden en dat de

voornoemde auteur veeleer de postzegels behandelde die de laatste 80 jaar in veiling waren gebracht.

Hierna het relaas van onze bevindingen die we grotendeels haalden uit een dossier dat een aantal jaren geleden uit de zegeldrukkerij van Mechelen naar het Postmuseum (thans gesloten) werd overgebracht.

2. De genese....

Op 25 juli 1919 werd aan de directie van het zegel van de Post opdracht gegeven een postzegel met een uitzicht van Dendermonde te laten ontwerpen. Enkele dagen later berichtten diverse kranten dat Dendermonde om reden van zijn martelaarsrol in de Eerste Wereldoorlog een postzegel, met afbeelding van het stadhuis, en ter waarde van 20 centime zou krijgen. De ontvanger van de Post in Dendermonde werd op 29 juli 1919 verzocht zoveel mogelijk prentkaarten van het stadhuis op te zoeken en aan de

centrale directie van de Post te bezorgen. Op 9 augustus 1919 werd aan de firma Enschedé en Zonen in Haarlem (Nederland) offerte gevraagd voor deze postzegel die dezelfde afmetingen en vorm van de postzegels van Ieper, Leuven en Dinant (uitgifte 1915) diende te hebben. Het monument diende zwart op een gekleurde achtergrond gedrukt te worden. Twee geïllustreerde briefkaarten van het stadhuis van Dendermonde werden als model meegestuurd.

Enschedé en Zonen liet op 22 augustus 1919 weten dat voor de gravure van de twee benodigde 'coins' 500 Nederlandse florijn werd gevraagd en 1480 florijn per miljoen stuks dat vervaardigd moest worden (tweekleurendruk – drukprocédé: diepdruk). Enkele proeffoto's werden meegestuurd naar Brussel. Een eerste zending kon plaatsvinden zes weken na de goedkeuring van de gravure. Wekelijks konden er dan 1.500.000 stuks geleverd worden.

Twee (foto) proeven werden op 30 augustus 1919 uit Haarlem opgestuurd. Na onderzoek werd door de Belgische Postadministratie besloten een nieuwe proef te vragen met als beeld het ontwerp twee en als kader het eerste ontwerp, naast nog enkele bemerkingen over de omlijning van het dak van het Stadhuis en het laten verdwijnen van een paar bomen op de eerste proeven. Aangedrongen werd de nieuwe proef in de gevraagde tint voor de twintig (!) centime zegel uit te voeren. Op 24 september 1919 werden nieuwe proeven toegestuurd.

Aan volksvertegenwoordiger Vermeersch uit Dendermonde werden de nieuwe proeven op 1 oktober 1919 opgestuurd. Die proeven werden verworpen want de markt van Dendermonde moest in zijn huidige staat afgebeeld zijn en het perspectief scherper gesteld worden. De heer Vermeersch stuurde de Post een aantal prentbriefkaarten en een affiche die werden doorgestuurd naar Haarlem. Op 3 november 1919 stuurde Enschedé en Zonen een nieuw ontwerp naar Brussel. Op 14 november 1919 werd de goedkeuring gegeven door de Minister en de

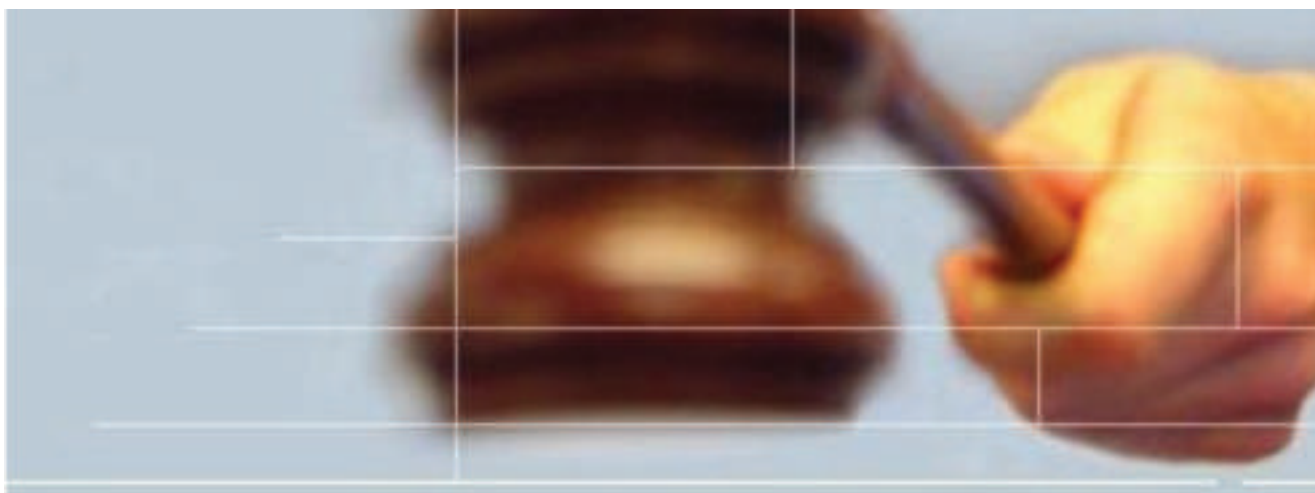
bestelling geplaatst. Op 8 december werd het aantal exemplaren doorgegeven naar Haarlem : 15.000.000 stuks, tevens werden proeven in verschillende kleuren gevraagd. Aan de Nederlandse Postadministratie werd gevraagd dat controleur Pull op de werkzaamheden zou toezien.

Pas op 13 januari 1920 werd de gravure naar Brussel gestuurd. Men was opnieuw moeten beginnen en Enschedé had hiervoor de kunstenaar Henry Cheffer aangezocht. Op 11 februari 1920 werden uiteindelijk proeven in tien verschillende kleuren naar Brussel opgestuurd. Enschedé en Zonen vroeg één vel voor het archief van het bedrijf te mogen behouden bij het drukken. Uit deze tien proeven werd proef vier in granaatkleur gekozen. De finale bestelling op 23 februari 1920 betrof 10.000.000 postzegels met een 65 centime waarde (in plaats van de origineel gevraagde 20 centime), tegelijkertijd werd ook het vel voor het museum van Enschedé en Zonen toegestaan. Het surplus van 5.000.000 postzegels (of het verschil tussen bestelling 1 en 2 werd toegezegd voor de postzegel van het Perron van Luik. De wijziging van de waarde (65 i.p.v. 20 centime) werd gemotiveerd door het nieuwe expresrecht (50 i.p.v. 20 centime) dat van kracht werd. Een expresbrief kostte toen 50 (expresrecht) + 15 (briefport) = 65 centime.

Op 11 maart 1920 werden 5000 vellen van 25 postzegels bijkomend besteld. Intussen verschenen talrijke persberichten waarbij met veel ongeduld uitgekeken werd naar de nieuwe postzegel van 65 centime. Het drukken kon beginnen.....

3. Het drukken van de postzegels.

Op 8 juni 1920 liet de Post aan de drukkerij in Haarlem weten dat de 5 proefvellen van 25 postzegels niet aanvaard konden worden, omdat de druk van het monument te onregelmatig was en omdat op verschillende plaatsen van het

openbare postzegelveilingen

Veilingen

VAN OSSELAER

www.vanosselaer.com

info@vanosselaer.com

Koolsveldlaan 39A – 2110 WIJNEGEM – BELGIE

☎ 0032 3 354 48 88

LUXE INSTEELALBUMS

gewatteerde kaft – 60 bladzijden – **11 euro**

gewone kaft – 32 bladzijden – **7 euro**

blauwe of rode kleur, formaat 233 x 306 mm, witte bladen (500 grs/m²), voorzien van 10 pergamiinstroken per bladzijde, dubbel pergamiin schutblad, dubbele linnen binding, baladek band, per boek verpakt in krimpfolie

vel, het monument de kaderlijnen doorbrak. Er werd aangedrongen op een spoedige verbeterde levering gezien het grote ongeduld van het publiek. Tevens stelde de Post nogmaals de vraag om drie niet getande vellen te leveren.

De drukkerij in Haarlem antwoordde op 14 juni 1920 dat de problemen zich situeerden in de speciale papiersoorten die werden gebruikt voor het diepdrukprocédé, waardoor het papier uitrekte en op een onvoorspelbare wijze verschoof. Gezien de tweekleurendruk werden de postzegels in twee keer gedrukt (kader en monument) wat in combinatie met het papier de problemen opleverde, zoals vastgesteld door de Belgische Post. Beloofd werd om in eerste instantie 5000 vellen van 25 postzegels op te sturen en deze druk nog met meer zorg te omringen. Haarlem doet trouwens ook fijntjes opmerken dat zich op de postzegel van Ieper die op de laatste enveloppe van de Post plakte, dezelfde problemen voordeden.

Op 30 juni 1920 werd uiteindelijk het Koninklijk Besluit bekendgemaakt voor de uitgifte van de postzegel met een waarde van 65 centime met een afbeelding van Dendermonde. Op 15 juli 1920 vroeg de Post in Haarlem waar nu toch de eerste levering bleef. Op 28 juli werd vastgesteld dat de eerste levering inderdaad veel beter was dan de vorige proeven en werd aangedrongen op de spoedige en regelmatige levering van de nieuwe postzegel. Een beetje verrassend werd ook gesteld dat bij wijze van uitzondering ook de eerste levering (1371 vellen) aanvaard zou worden. We vermoeden dat dit veel te maken heeft met de bekommernis van de directeur-generaal van de Post of er voldoende voorraad was om de verkoop van de nieuwe postzegel te kunnen starten en vol te houden zonder onderbrekingen. Op 4 augustus 1920 werden nog eens 1579 vellen, die door de drukkerij in Haarlem in eerste instantie als onvoldoende werden geklasseerd, vooralsnog aan de Post opgestuurd en door haar aanvaard. Op 14 augustus 1920 werd door controleur Pull bevestigd dat ook de

gevraagde ongetande maar gegomde vellen naar Brussel werden opgestuurd.

4. Omgekeerde Dendermonde postzegels worden te Gent verkocht!

De krant la Métropole in Antwerpen meldde op 20 september 1920 dat er een nieuw type postzegel (met twee verschillende drukken) voor de expreszendingen door de Post werd uitgegeven en er in het Centrale Postkantoor te Gent een vel van 25 postzegels met omgekeerd Stadhuis van Dendermonde werd verkocht.

Pas enkele weken later bereikte dit bericht het hoofdbestuur en hadden we de poppen aan het dansen. Uit onderzoek in Gent bleekt dat:

- *Commis Verslot deze postzegels heeft verkocht, hij op de drukfout attent werd gemaakt door een hoteljongen die een zegel had gekocht, maar toch de enkele zegels van dit vel (van 25 zegels) die hem nog restten, had verkocht.*
- *18 tot 20 van deze postzegels (aldus Verslot) gebruikt werden om expresbrieven naar soldaten in het Kamp van Beverloo te sturen en het dus weinig waarschijnlijk was dat hiervan iets bewaard was gebleven.*
- *Bij de postzegelhandelaar Champion te Parijs tot 2000 Belgische frank werd geboden voor een exemplaar van deze rariteit.*

Zoals gewoonlijk krijgt de laagste in de hiërarchie de schuld van wat fout is gegaan. Verslot krijgt een blaam van de Post.

5. Een vel van 50 met omgekeerde Dendermonde duikt op!

Op 4 januari 1921 werd in de Zegeldrukkerij in Mechelen in een zending van 30 december 1920 van Enschedé en Zonen een half vel (50

postzegels) met omgekeerde druk van het stadhuis van Dendermonde gevonden tussen een levering van 25.000 vellen. De administratie drong er bij de Directeur-Generaal op aan, gezien het grote belang van de rariteit, deze in de eigen collectie van de Post te bewaren. De Directeur-Generaal weigerde dit ondanks een ultieme poging van de drukkerij in Mechelen dat erop attent maakt dat de postzegels zodanig gemerkt kunnen worden dat ze waardeloos worden voor de handel. Op 20 april 1922 werden in aanwezigheid van twee Belgische controleurs (de heren De Ryck en Moiny) en controleur Pull van de Nederlandse Post, in het papierbedrijf Van Gelder te Wormermeer bij Haarlem : 3350 vellen van 25 postzegels Dendermonde vernietigd (met inbegrip van het vel met de omgekeerde Dendermonde) en 19.586 vellen van 100 postzegels. Ook de drukplaten werden vernietigd, de originele coins (twee) worden naar Brussel gestuurd.

6. Oplage van de postzegel.

In een brief van 25 februari 1922 van de directie van het Zegel in Mechelen aan zijn hoofdbestuur in Brussel werd bevestigd dat in totaal 10.125.000 postzegels besteld werden, dat het verbruik van deze postzegels sterk gedaald was wegens een nieuwe verandering in het expresrecht, waardoor in februari 1921 aan Enschedé en Zonen gevraagd werd de productie te stoppen. In ruil werd een bestelling geplaatst van 8.000.000 postzegels van het Perron van Luik. De officiële catalogus houdt het op een oplage van 12.802.500 postzegels met afbeelding van het Stadhuis van Dendermonde. Wij becijferen de oplage als volgt:

Beloofd bij aanvang	15 000 000	postzegels
Effectief besteld	10 125 000	postzegels
Reëel geleverd	7 000 000	postzegels (15 000 000 originele bestelling minus 8 000 000 compensatie zoals gebruikelijk)
Vernietigd op 20-4-1922	- 1 958 600 - 83 750	postzegels (19 586 vellen van 100) postzegels (3 350 vellen van 25)
Totaal	4 957 650	postzegels

De oplage zoals vermeld in de Officiële Belgische Catalogus is zeker niet juist. Er werden in eerste instantie slechts 10.125.000 postzegels besteld, die uiteindelijk nooit werden opgeleverd. De door ons becijferde omvang van de oplage op basis van het dossier van de Post (4.957.650 postzegels) lijkt realistisch in functie van de korte periode waarin effectief ook voluit gedrukt werd en het ritme van de leveringen die we in de briefwisseling terugvonden. Waarop het cijfer van de Officiële Belgische catalogus is gebaseerd is moeilijk te achterhalen.

7. Tot Slot

Wie deze lijdensweg van de totstandkoming van deze postzegel leest, begrijpt ten volle dat er zich ongelukken moesten voordoen en het ontstaan van de omgekeerde Dendermonde postzegel in deze optiek geen verrassing kan zijn. Het gekozen drukprocédé

(vrij nieuw en moeilijk voor die tijd) en de tweekleurendruk (die in twee keer werd aangebracht) vormen echter de directe oorzaken van de problemen.

Er blijkt exact één vel met de omgekeerde Dendermonde verkocht te zijn. De Officiële Belgische Catalogus houdt het tot op heden op 14 bewaard gebleven exemplaren. Een vrij hoog aantal als we hiertegenover de verklaring van commis Verslot plaatsen, dat het merendeel (18 tot 20 exemplaren) van de verkochte exemplaren op expresbrieven voor soldaten in het kamp van Beverloo werd geplakt en dat die waarschijnlijk niet bewaard zijn gebleven.

De beste en meest volledige informatie vinden we echter terug in het prachtige boek van Corneille Soeteman (First Stamp of Belgium) uitgegeven naar aanleiding van Bruphila 1999. In totaal werden 14 nieuwe postzegels in beeld gebracht en twee gestempelde exemplaren. Eén gestempeld exemplaar is zoek, één nieuw exemplaar met velrand, plaatnummer drie en depotaanduiding 1920 is eveneens ook reeds tientallen jaren niet meer opgedoken. Er bestaat ook één paar (ex-verzameling Berlingin) waarover David Feldman aan Corneille

Soeteman berichtte dat hij hiervan het spoor had teruggevonden, echter zonder verder nieuws sedert juli 1995. De beweringen van commis Verslot in het administratief bundel terzake van de Belgische Post, blijken dus slechts gedeeltelijk te kloppen.

Er blijken in totaal drie vellen (van 100 exemplaren) met ongetande postzegels geleverd te zijn aan de administratie te Brussel. In de rand vernemen we dat dit eveneens het geval was voor de uitgifte Koning met Helm.

We vragen ons trouwens af wat er uiteindelijk allemaal in het archief van de firma Enschedé en Zonen werd opgenomen. Het besef dat onze Belgische Postadministratie ooit een volledig vel van 50 postzegels van de omgekeerde Dendermonde in haar bezit had en dat bewust vernietigde, roept gemengde gevoelens op. Laten we ten slotte vermelden dat de administratie van de Post de Dendermonde postzegel gewoon als een nieuwe waarde in de lopende reeks van 1915 (naast de postzegels van Ieper, Leuven en Dinant) beschouwde. Waarom de Belgische Officiële Catalogus dit niet doet, is ons een raadsel. ❀

Aan alle aangesloten leden K.L.B.P.

Belgica 2006, Bruphila 2006 en Junex 2006 naderen met rasse schreden

Wij zoeken medewerkers – filatelisten voor hulp bij de controle van de binnenkomende verzamelingen, de montage en de demontage van deze verzamelingen. Verder zoeken wij ook gidsen om belangstellende groepen kinderen en volwassenen een rondleiding te geven op deze tentoonstelling.

Ben je geïnteresseerd en heb je enkele uren of dagen vrij, geef dan uw naam, adres, telefoon en eventueel E - mail adres op aan de BIN Room Manager, **René Van der Sande, Hombeeksesteenweg 432 b2, 2800 Mechelen.**

Er worden broodjes, drank en een verplaatsingsvergoeding voorzien voor de medewerkers.

Meer details volgen na de vakantie, september 2006.

De volgende data worden voorzien.

Nazicht, montage en demontage verzamelingen:
Maandag 13.11, dinsdag 14.11 en woensdag 15.11 en
maandag 20.11, dinsdag 21.11. 2006

Rondleidingen met bezoekers:
Donderdag 16.11, vrijdag 17.11, zaterdag 18.11, zondag

De eerste meerkleurige poststempels

W. Van Riet

De eerste meerkleurige poststempels zijn afkomstig uit Tsjecho-Slowakije. Op 28 oktober 1935 werden rood-blauwe stempels aangebracht op souvenirspost in Praag ter gelegenheid van de Onafhankelijkheidsdag.

Driekleurige poststempels werden van 25 tot 27 september 1936 gebruikt in Pardubice en bij twaalf volgende gelegenheden door verschillende andere postkantoren.

Rode, blauwe en andere gekleurde stempels werden gebruikt voor de handstempels van de Duitse bezettingstroepen en ook door de Tsjechische strijdkrachten in ballingschap in Groot-Brittannië tijdens de tweede wereldoorlog.

Een zelf bevochtigend rolstempel met drie componenten werd experimenteel gebruikt tijdens de filatelistische conventie van Wiltshire in april 1964 voor het in zwart-rood-groen afdrukken van speciale poststempels.

Daarna werden in Engeland weer driekleurige poststempels gebruikt tijdens de Philympia internationale postzegeltonoonstelling van 1970. Voor elke dag van de tentoonstelling was een ander poststempel in gebruik, steeds in drie kleuren uitgevoerd. Daar het Wiltshire-experiment kennelijk in het vergeetboek was geraakt, werden de Philympia-stempels door de PTT tot de "première" uitgeroepen. Maar ook dit voorbeeld vond geen navolging en niemand denkt nog aan meerkleurige stempels.

Besluit

Voorlopig kunnen we slechts spreken van drie korte experimentele periodes:
1935/1936 — 1964 — 1970.

Volgende vragen kunnen gesteld worden:

- *Waarom vonden of vinden deze mooie kleurafstempelingen geen navolging?*
- *Hoe werkt het systeem van een handstempel voor meerkleurige afdrukken?*
- *Betreft het een soort automatisch dateerbaar stempel?*

(Uit: "Groot Guinness Postzegelboek" — James Mackay Uitgeverij Luitingh—Utrecht (1984) — p.63) ✱

Spoorwegfilatelie

“Het stoomtijdperk”

Zoals elk jaar wordt in oktober een nieuwe reeks spoorwegzegels uitgegeven. Dit jaar is het thema “Het stoomtijdperk” n.a.v de 40ste verjaardag van de laatste reizigersstoomtrein tussen Aat en Denderleeuw op 20 december 1966.

Voorverkoop: enkel op **zaterdag 7 oktober 2006** van 9.00 tot 17.00 uur

Waar: station Brussel-Zuid, districtssalon (spoor 22)

Wat: een velletje samengesteld uit 6 zegels met verschillende types stoomtreinen

Prijs: € 9,00 (de zegels worden niet apart verkocht)

Allerlei: • dagafstempeling; • de ontwerper signeert van 10.00 tot 15.00 uur;
• verkoop vorige uitgiften; • verkoop van alle post-, souvenir- en telefoonkaarten;
• tentoonstelling.

Uitzonderlijke verkoop van de oudere reeksen* (beperkte oplage):

- SP 367 “Oud Zuidstation te Brussel” – 1962;
- SP 374 - “Oud Zuidstation te Brussel met opdruk” – 1963.
- SP 399 “Congresstation te Brussel” – 1968.

Vanaf 9 oktober kunnen de zegels worden aangekocht in het filacentrum van NMBS-Holding en in de filaboetieks van De Post.

Te onthouden:

Naast onze jaarlijkse editie, willen we de technologische (r)evolutie van stoom- naar elektrische tractie extra in de kijker plaatsen via de uitgifte van een gelegenheidsvelletje en een uitzonderlijke verkoop* van de oude reeks SP 304 t.e.m. 320 en SP 321.

Datum en plaats zullen worden meegedeeld via onze brochure

“Spoorwegfilatelie – editie september 2006” die beschikbaar is vanaf 15 augustus.

Bijkomende inlichtingen:

Nancy Cattryse

H-P&E.023 s.80-1

Frankrijkstraat 85

1060 Brussel

02/525 22 54

Fax: 02/525 22 46

nancy.cattryse@b-holding.be of filatelistisch.centrum@b-holding.be.

*tegen 1/3 cataloguswaarde

Vanaf 15 augustus is de brochure “Spoorwegfilatelie editie september 2006” beschikbaar in het filacentrum van NMBS-holding. Deze kunt u per briefkaart, fax of e-mail aanvragen. Uw gegevens worden opgenomen in ons bestand.

Regionale competitieve tentoonstellingen - 2007

Datum	Plaats	Kring	Inlichtingen
24-03	Wetteren	Themaphila	K. Bracke 09-369 99 34 eMail: kobra22@pandora.be
28-04	Saint-Gilles	Cercles Royale Philatélique de Saint-Gilles	L. Lemaire 02-538 15 26
16-06	Genk	Filatelie Club Genk	F. Cooremans 011-53 34 78
01-09	Arlon	Philatelic Club Arlonais	R. Bouche 063-22 53 38
13-10	Estaimpuis	Association Philatélique d'Estaimpuis	B. Péters 069-35 10 53 eMail: bernard.peters@tiscali.be

Agenda

MARCINELLE 1956 - 2006

Prévente du timbre commémorant le 50ème anniversaire de la catastrophe du Bois du Cazier

40ème Anniversaire du Cercle Philatélique de Marcinelle

le samedi 5 août 2006 de 09 à 17 heures sur le site du bois du Cazier

Renseignements: STOUPIY J-Claude - Rue des Monts, 82 à 6001 Marcinelle

tél. : 071 43 14 57 - 0494 15 98 03

WATERLOO

Le **Waterloo Philatelic Club** organise sa **9ème BOURSE PHILATELIQUE le 27 août 2006 de 09:00 à 16:00 heures.**

Ecole Communale de Mont Saint-Jean - Chaussée de Bruxelles, 660 - 1140 WATERLOO

Info: **W.D'hoore** - tel. 02 354 74 07

CARNIERES

De Philatelic Club Carniërois in samenwerking met het Cultureel Centrum "Le Sablon"

organiseert op **zaterdag 9 september 2006** van 9 tot 17 uur in de gebouwen van de school "Les Trieux" - Rue des Ecoles 32 - 7141 Carnières

haar **10ème GROTE BEURS voor VERZAMELAARS**

Inkom gratis - Grote parking op de speelplaats van de school

Inlichtingen en tafelreservaties: Jean De Maeght - tel. 064 44 40 57

Gezamenlijke Contactdag THEMAPHILA en NVTF

op **zaterdag 9 september 2006 te Herentals** - Zaal Nieuwland, Nederrij 100 van 10 tot 16 uur.

Thematische handelaren zijn gans de dag beschikbaar en in de voormiddag zal het eerste Belgische Thematische Bekertoernooi plaatsvinden. Inschrijvingen kunnen nog steeds gebeuren.

Bijkomende info : Jozef Ghys, Tramstraat 10, 2300 Turnhout of jef.ghys@telenet.be

HAGELANDSE Verzameldag

zondag 10 september 2006 van 9:00 tot 17:00 uur - Stadsfeestzaal Demervallei in Aarschot

Alle ruilobjecten - Tafels voor standhouders te bekomen

Inlichtingen: J. Jadot, Spoorwegstraat 17 - 3200 Aarschot - tel. 016 56 07 06

PHILRAIL-NAMUR fête ses 30 ans

Il vous invite à sa **bourse philatélique unique ENTREE GRATUITE le 14 octobre 2006** de 09:00 à 17:00 heures.

Lieu: Atelier Central de Salzennes, rue Fond des Bas-Prés, 5000 Namur.

Renseignements: NOEL Charles, 081 44 56 93 ou 0476 96 12 74

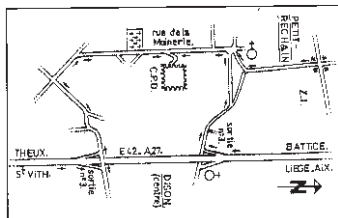
PHILATELIA ALOSTA

Het Stadsbestuur van Aalst in samenwerking met de Koninklijke Postzegelkring Philatelia Aalst organiseren ter gelegenheid van de opening van de vernieuwde zaal **Priester Adolf Daens** een filatelistische tentoonstelling **"De tijd van Adolf en Pieter Daens filatelistisch bekeken"**

Wanneer: van 16 september tot 8 oktober 2006

Waar: Stedelijk Museum - Oude Vismarkt 13 te Aalst

Inlichtingen: Urbain Le Compte - tel. 063 21 46 77 of www.philatelia-aalst.be

CLUB PHILATELIQUE DISONAIS

organiseert haar **GROTE FILATELIEBEURS** op **17 sep 2006 van 9 tot 17 uur.**

Adres; Salle des Fêtes de l'Ecole des Sacrés-Cœurs, rue de la Moinerie 33 à PETIT-RECHAIN

Grote tombola met trekking om 15 uur - Inkom: € 1,00.

Parking met toezicht.

Koninklijke Postzegelkring IMPERATOR • 1936 - 2006 : 70 jaar

Jubileumtentoonstelling op 23 en 24 september 2006 van 10 tot 18 uur.

Voorverkoop: Uitgiftes: 100 jaar ITG, De Hanze en Tulp Rembrandt op zaterdag 23-9-2006 van 10 tot 17 uur. Eerste dagafstemelingen - signeren door ontwerpers.

Adres: Instituut voor Tropische Geneeskunde - Nationalestraat 115, 2000 Antwerpen

Info: Pieter Delleoné, Floris Verbraeckenlei 39, 2930 Brasschaat - tel. 03 664 47 30 - eMail: delleone.pieter@skynet.be

Benny Winkelmans, Kapenbergstraat 67, 2640 Mortsel - tel. 0495 31 14 40 - eMail: benedict.winkelmans@pandora.be

ANTWERPFILA organiseert haar **Internationale Postzegel- en Muntenbeurs** in **Antwerp Expo** (Bouwcentrum) **op 30 september 2006 van 10:00 tot 18:00 uur en op 1 oktober 2006 van 10:00 tot 16:00 uur**

Jan Van Rijswijcklaan 191 - 2020 Antwerpen

www.fnip.be of info@fnip.be

info: FNIP vzw - Bordink 35 - 2170 Merksem - tel.: 03 644 37 37 - fax: 03 644 38 38

PHILA WAES

organiseert haar **27ste Internationale Postzegelbeurs** met een **Jeugdatelier** van de K.L.B.P Prov. Antwerpen op **zondag 29 oktober 2006 van 9 tot 17 uur** in de Stadszalen

Leopold II-laan, 9100 Sint-Niklaas - vlakbij het station en rechtover SINISCOOP

info en tafelreservering: Adriën De Commines - Nieuwstraat 94, 9100 Sint-Niklaas - tel. 03 766 00 69

Amies et amis philatélistes.

Nous comptons sur votre présence pour notre **29ème journée d'échange philatélique et cartophilique du club philatélique de Wavre** qui aura lieu le dimanche 15/10/2006 de 9h à 18h. en la salle de l'hôtel de ville de Wavre.

Koninklijke Postzegelvereniging van het Land van Waas te Sint-Niklaas organiseert haar **35ste INTERNATIONALE JUBILEUM-POSTSTUKKENBEURS** met tentoonstelling, **POSTGESCHIEDENIS** en **POST-WAARDESTUKKEN** - Periode C, na 1945 tot heden, op **zondag 5 november 2006 van 9 tot 17 uur** in de Stadszalen Leopold II-laan, 9100 Sint-Niklaas - vlakbij het station en rechtover SINISCOOP

Toegang: € 1,50 - jeugd tot 18 jaar: € 0,50.

Inlichtingen: Etienne Braem, Heidebloemstraat 68 bus 4 - 9400 SINT-NIKLAAS - tel. 03 296 50 98 of 0477 76 59 12

Filatelie literatuur

Histoire Postale du Corps de Volontaires Belgo-Luxembourgeois en Corée.

L'étude marcophilatélique concernant "L'Histoire Postale du Corps de Volontaires Belgo-Luxembourgeois en Corée", épuisée totalement en langue française et cependant en novembre dernier, couronnée par *La Fédération Royale des Cercles Philatéliques de Belgique* de la *Médaille du Mérite Philatélique Littéraire "Paul De Smeth"*. C'est aussi cette étude qui a incité "La Poste" à émettre le timbre commémorant la participation belge à la guerre de Corée (COB 3395). Ces divers encouragements m'ont stimulé et incité à réaliser une réimpression, légèrement modifiée et complétée mais également illustrée et en couleur: du magnifique timbre émis, des quatre oblitérations temporaires éditées et d'un assortiment des souvenirs commémoratifs. Cette réimpression comprend quelques nouvelles illustrations et plus de 180 pages (dont 8 en couleur) et est de format A4.

La version néerlandaise non modifiée reste disponible au prix de € 15,00.

Cette étude (version 2006), d'un prix de € 16,00, complétée de € 2,50 pour un envoi postal, peut-être obtenue par versement au CCP de l'auteur: 000-0242756-62.

SMETS Henri, Rue Trieu Kaisin, 207 à 6061 Montignies-sur-Sambre - tel. 071 32 38 73. ✿

Een nieuw Boek

Onlangs is mijn boek: „Thurn und Taxis in Baden“ over de Keizerlijke Rijkspost en Leenpost in Baden verschenen. De aanleiding voor de uitgifte was de Baden-Salon in het Karlsruher Paleis, alwaar het 200-jarige jubileum van de overdracht van de Postrechten door Baden aan het vorstendom Thurn und Taxis, op 2-5 mei 1806 werd gevierd en tevens de oprichting van het Groothertogdom Baden een feit was.

De verkoopprijs van het boek „Thurn und Taxis in Baden“ is vastgesteld op 145,- €

Het boek kan besteld worden via mijn eMail www.verm6546@planet.nl, en eventueel ook via mijn website: www.badenphila.de. Inclusief portkosten is dat **150,- €**, op mijn rekening van de Volksbank Erkelenz,

BIC: GENODED1EHE, - IBAN: DE77 3126 1282 7902 2460 15.

352 bladzijden inhoud en ca. 600 kleurenafbeldingen op 150 grams Papier, groot A4 formaat, met een rode linnen harde band met de afbeelding van Maximiliaan. ✿

POW2228 - Overijse (Terlanen)

Piet Van San

1. Een Brits kamp voor Duitse krijgsgevangenen.

Op het einde van de Tweede Wereldoorlog richtten de Britten in Overijse een kamp op voor de Duitse krijgsgevangenen. Overijse telt vier gehuchten: Terlanen, Tombeek, Eizer en Maleizen. Het kamp werd in gereedheid gebracht in mei 1945 op het hoogland van Terlanen (dat op de taalgrens ligt). Deze hoogvlakte is nu nog altijd een open ruimte, een mooi plekje natuurgebied met een oppervlakte van bijna 200 hectare. De Belgische instanties kenden het gebied vrij goed, want er bestonden voor de oorlog plannen om hier een sportinfrastructuur in te richten. De Duitsers koesterden de hoop er een vliegerrein aan te leggen. Tegenwoordig blijft er geen enkel spoor meer over van het kamp dat op deze plaats tussen mei 1945 en september 1946 was gevestigd. Heinrich Böll, toekomstig Nobelprijswinnaar voor literatuur, was de bekendste krijgsgevangene van het kamp van Overijse.

2. Iets over het kamp zelf

Volgens de Duitse krijgsgevangenen waren de levensomstandigheden er (naar diverse bronnen) barbaars en vernederend. In de winter van 1945-46 brak er een epidemie van dysenterie uit.

Er werden 229 doden geteld (voor de volledige periode waarop het kamp open was). Volgens diverse exhumaties liggen de lijken samen op het soldatenkerkhof van Lommel begraven.

Op 19 september 1945 telde men hier 38.950 krijgsgevangenen, op 30 januari 1946 20.367 en in maart 1946 14.000. Er bestaan inspectiever-

slagen van het Rode Kruis van België over het kamp, op datum van 19 september 1945, 30 januari, 8 en 11 maart 1946.

3. De post van het kamp van Terlanen (Overijse)

Ik ken slechts een enkel postmerk van het kamp van Terlanen (Overijse): een cirkel, aangebracht in violette inkt

P/W
2228
CAMP

Het is een Engels stempel voor het *Prisoner of War Camp* van Terlanen (Overijse). De Britse overheid kende er **het nummer 2228** aan toe. In het verslag van het Rode Kruis van 19 september 1945 lezen we dat slechts 900 van de 40.000 gevangenen hebben gevraagd van een dubbele briefkaart met grijze kleur gebruik te maken: het gaat om de klassieke grijze briefkaart met antwoord. *Alle overige gevangenen correspondeerden met hun familie sinds 15 augustus 1945. Meteen weten we ook dat we tussen mei en augustus 1945 geen briefwisseling uit het kamp kunnen vinden.*

De gevangenen ontvingen briefpapier noch kaarten in januari 1946, wat een aanmerking van het Rode Kruis ten gevolge had. We kunnen echter in hetzelfde verslag lezen dat de gevangenen regelmatig naar huis mochten schrijven. De geïnterneerden van wie de familie zich in de Sovjetzone bevond, ontvingen evenwel geen nieuws van hen. ✿

FILATELIE - ABONNEMENT

Neem nu een Filatelieabonnement en ontvang alle postzegels: eenvoudig, betrouwbaar, praktisch...
U krijgt bovendien een verrassingsgeschenk!

Verantw. Org. F. Dierckx - Epile Walschaertsstraat 1 - 2800 Mechelen

EEN JAARLIJKS FILATELIEABONNEMENT...
ZÓ HANDIG ALLES IN HUIS TE HEBBEN...

VOOR MEER INFO:

015 285 810

philately@post.be - www.philately.post.be

De Post - Stamps & Philately

E. Walschaertsstraat 1 - 2800 Mechelen.

